

Альфонс АЛЛЕ

Маленька Мадлен

Маленька Мадлен Басті була б найчарівнішою жінкою віку, якби вона не мала неприємної звички зраджувати своїх коханців з іншими чоловіками з найнезначнішого приводу, а інколи і без нього.

У момент, коли починається наша розповідь, її обранцем був симпатичний молодик, звали його Жан Пасс (фірма «Жан Пасс і Ко»).

Золоте серце було у цього Жана Пасса, і ми не побоїмося сказати, він був гордістю паризької комерції. До того ж він так кохав свою маленьку Мадлен!

Коли Мадлен зрадила Жана вперше, він її запитав її:

— Чому ти мене зрадила з цим чоловіком?

— Тому що він красивий, — відповіла Мадлен.

— Гарзд! — пробурчав Жан.

О, всевладна любов! Незборима воля! Коли Жан повернувся надвечір додому, він був такий гарний, що поряд з ним архангел Михаїл здався би потворою.

Коли Мадлен зрадила Жана вдруге, він її запитав:

— Чому ти мене зрадила з цим чоловіком?

— Тому що він багатий! — відповіла Мадлен.

— Гарзд! — пробурчав Жан.

І протягом дня Жан винайшов метод, за допомогою якого йому вдалося перетворювати кінський гній на плюш бузкового кольору.

Коли Мадлен зрадила Жана втретє, він її запитав:

— Чому ти мене зрадила з цим чоловіком?

— Тому що він веселий, — відповіла Мадлен.

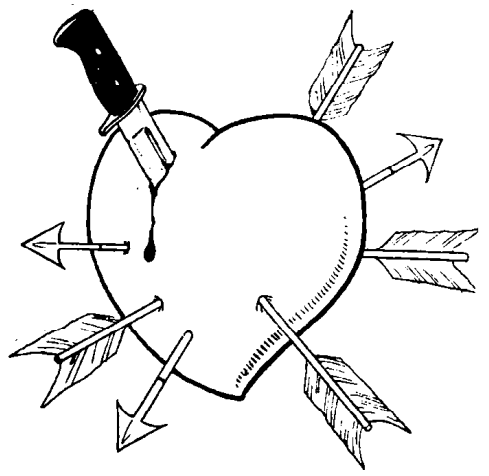
— Гарзд! — пробурмотів Жан. І пішов до книжкової крамниці Фламаріона, де купив «Не сумуй» — останню збірку гумориста Альфонса Алле. Він читав і перечитував цю книжку і так ущерть набрався гумору, що вночі Мадлен мало не вмерла від сміху.

Коли Мадлен зрадила Жана вчетверте, він її запитав:

— Чому ти мене зрадила з цим чоловіком?

— Ах! — відповіла Мадлен. — Розумієш, він...

Альфонс Алле (1854—1905) — французький гуморист, майстер «гумору гіперболи», автор багатьох оповідань, водевілів, романів, повна збірка яких складає дванадцять томів.

І дивний блиск з'явився в очах Мадлен. Жан зрозумів і пробурмотів:

— Гарзд!

Щиро жалкую, що журнал, де друкується ця гумореска, не є порнографічним виданням і я не маю змоги розважити читачів розповіддю про те, чо-го навчився Жан.

Коли Мадлен зрадила Жана вп'яте... Та к бісу зайві подробиці!.. Коли Мадлен зрадила Жана в тисячу сто чотирнадцятий раз, він її запитав:

— Чому ти зрадила мене з цим чоловіком?

— Тому що він убивця, — відповіла Мадлен.

— Гарзд! — пробурмотів Жан.

І Жан убив Мадлен.

Приблизно відтоді Мадлен позбулася своєї звички зраджувати Жана.

Казка

про маленького Стефена Жірара
і про іншого хлопчика,
який читав казку
про маленького Стефена Жірара

I.

Жив у Філадельфії маленький і бідний хлопчик, який зайшов в один банк і сказав:

— Вибачте, містере. Вам випадково не потрібен слуга?

— Ні, хлопчику, — відповів йому вельможний банкір.

Засмучений, зі сльозами на щоках, заледве стримуючи ридання, хлопчик спускався мрамуровими сходами банку, посмоктуючи цукерку, яку купив за гріш, що дала йому добра благочестива тітонька.

Сховавшись за дверима, банкір був упевнений, що хлопчик кине у нього каменюку.

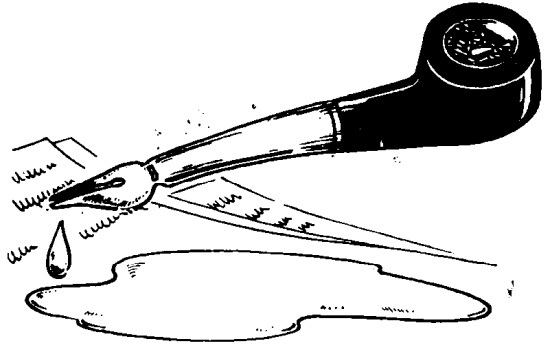
Хлопчик дійсно щось підняв із бруківки і прикріпив до своєї пом'ятої куртки. Це була шпилька.

— Ходи-но сюди! — гукнув банкір.

Хлопчик підійшов.

— Що це ти підняв? — запитав вельможний банкір.

Мій дебют у пресі

— Шпильку, — відповів хлопчик.
— Ти слухняний хлопчик?
— Так.
— А за кого ти голосуєш?.. О, про-
бач... Чи ходиш ти у недільну школу?

Хлопчик сказав, що ходить.
Тоді банкір умочив у чорнильницю
золоте перо і написав на клаптику па-
перу — «Св. Петро». Потім запитав
хлопчика, що це означає.

Хлопчик відповів, що це означає
«Свіжий Петро».

— Ні, — сказав банкір, — це означає
«Святий Петро».

Хлопчик вимовив:

— Он воно що!

Тоді банкір полюбив його і зробив
своїм компаньйоном. А потім віддав
йому половину прибутків і увесь капі-
тал фірми. Згодом хлопчик одружився
на доньці банкіра і став його єдиним
спадкоємцем.

2.

Цю маленьку історію розповів мені
мій дядько, після чого я шість тижнів
збирав на землі шпильки перед будин-
ком одного банку.

Я все чекав тієї миті, коли банкір
покличе мене і запитав: «А ти слухня-
ний хлопчик?»

Я відповів би йому, що я слухняний.
Він би написав «Св. Іоанн», а я б йо-
му відповів, що це означає «Свіжий
Іоанн»...

Але, здавалося, банкір не поспішає
знайти собі компаньйона. Може, тому
що у нього був син, а не донька. Одно-
го чудового дня він вийшов і крикнув
мені:

— Що ти там збираєш, хлопчику?

— Шпильки, — ввічливо відповів я.

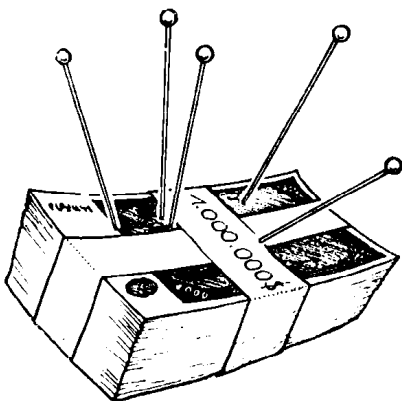
— Покажи їх мені.

Він забрав шпильки, а я зняв капе-
люха і тримав його в руках, готуючись
до того, щоб стати компаньйоном і
одружитися на його доньці.

Але цього він мені не запропонував.

— Ці шпильки належать банку! —
закричав він. — Якщо я тебе тут хоч
раз зловлю, то натравлю на тебе псів.

Я пішов, залишивши шпильки старо-
му негіднику. Як бачите, в житті виходить
інакше, ніж у казці!

Коли наука, якою мене напихали в
духовній семінарії, стала мені попере-
к горла, я вирішив відмовитися від духо-
вного сану, до якого мене спонукали
батьки. Мені пощастило піти з цього
закладу, і тоді переді мною постала жор-
стока і дошкульна проблема, як заробити
собі на хліб.

У мене було трохи заощаджених гро-
шей — міді більше, ніж срібла, і, як
навмисне, жодного золотого.

Якось на вулиці зустрівся я з дру-
гом свого дитинства. Він і каже:

— У мене є знайомий друкар, який
хоче видавати маленьку місцеву газет-
ку, але оскільки він повний профан у
орфографії, то йому потрібен редактор
з елементарною гуманитарною освітою.
Не погодився б ти стати редактором?

— Я народився для цієї посади, не
сумнівайся, я буду the right man in the
right place¹.

— Ходімо, я тебе відрекомендую.

Друкар виявився дуже життєрадісною
людиною з великими сивими вусами.
Прийняв він мене напрочуд привітно.

— Чи могли б ви написати замітку
про якусь буденну пригоду?

Я знизав плечима.

— Але щоб ця замітка була не схо-
жа на банальні замітки, які з'являють-
ся в нікчемних провінційних газетах.
Пригоди в моїх газеті мають відрізня-
тися від усіх інших.

— Якщо вам завгодно, я спробую.

— Прошу, сідайте за мій стіл і на-
пишіть рядків двадцять під таким за-
головком «Необачність одного курця».

Не минуло й п'яти хвилин, як я по-
дав йому свій опус:

Необачність одного курця.

Село Монсало стало вчора свідком
сумного випадку, який стався через не-
обачність одного курця.

Пан Д..., власник взуттєвої фабрики,
повертався додому годині о десятій ве-
чора. Ідучи, він попихував люлькою,
з якої весь час сипалися іскри... Про-
стуючи через ялиновий ліс, що нале-
жить маркізі де Шопертюї, він і не ду-
мав про те, що навіть невеличка іскор-
ка може підпалити ялинові шишки та
сухе гілля, які покривали землю.

¹ Саме та людина, що треба (англ.).

Раптом пан Д... зойкнув від несподіванки. Біля дороги, міцно обійнявшись, спали двоє дванадцятирічних хлопчиків. Вони тремтіли від холоду.

Пан Д..., людина з золотим серцем, розбуркав їх і допоміг розкласти багаття із сухих гілок. Коли хлопці трохи зігрілись, він продовжив свій шлях.

На жаль, багаття було не досить велике і незабаром згасло. Сьогодні вранці були знайдені трупи двох бідних хлопчиків, які вмерли від холоду.

— Чудово! — вигукнув мій новий патрон. — Цю замітку банальною не назвеш! Тисну вашу руку, дорогий друже!

Винагороджена доброта

Цей ранок був такий прекрасний, що юна і зваблива Клеманс не втрималась і сказала, звертаючись до свого друга Лемюфля:

— А чи не поїхати нам на лоно природи?

— Чого я там не бачив, на лоні природи? — відповів цей бурмило.

— Ну, просто прогулятися.

— А де саме?

— Де захочеш... Можемо в Бужіваль, наприклад.

— А тобі це принесе задоволення — поїхати в Бужіваль?

— Велике. Згадай, саме там ми з тобою познайомилися.

— Так... Краще б я того дня поламав собі ноги!

— Ти недобрый хлопчисько!.. Ну що, поїдемо у Бужіваль?

— Ні, стара, поїдемо в протилежний бік, у Жуанвіль.

— Як хочеш. Поїхали в Жуанвіль.

— Я запрошу з нами Піньюфа.

— Кому він потрібен, цей нечема?

— Ну, знаєш, з твоєю маніжністю... Якщо ми вирушимо тільки удвох... Ні, досить з мене. А ось і Піньюф! Він такий веселун!

— Як хочеш. Візьмемо з собою Піньюфа.

Піньюф, найкращий друг Лемюфля, був зразком погано вихованої, безчесної людини, яка у всіх позичає гроші. Та всі погоджувалися з тим, що хлопець він винятково дотепний.

Прогулянка почалась дуже добре.

У поїзді, який повіз їх у Жуанвіль, Лемюфль і Піньюф тішилися тим, що вилаяли кількох самотніх дам і маленьких дітей.

До станції призначення вони приїхали з вовчим апетитом. Чарівна Клеманс також була дуже голодна.

Вони посідали у ресторанчику, який стояв на квітучих берегах Марни.

— Гей, підійдіть хто-небудь! — кричав Лемюфль. — Чи, може, тебе грець побив, бісовий трактирнику?!

А Піньюф вигукнув:

— Ми найгірше обслуговані дворяни у всьому королівстві!

Клеманс спокійно сиділа і гладила велику чорну кішку, яка вдоволено муркотала.

— Що накажете подати, месье і мадам? — звернувся до гостей старий кельнер.

— А що є пожерти в цьому смердючому шинку?

— Біфштекс, котлети...

Не будемо зупинятись на цих нудних подробицях... Відкрили першу пляшку. Корок розламався, й у вино посипались тисячі великих та малих уламків. І що тут почалося!

— Мерзотник! — кричав Лемюфль.

— Падлюка! — вторив Піньюф.

Старий офіціант розгубився.

— Даруйте, даруйте, — мимрив він, — зараз я...

Він намагався витягти шматочки корку маленькою ложечкою.

— Ти що, зовсім з глузду з'їхав? — гнівно вигукнув Лемюфль.

— Тягни іншу пляшку та мерщій! — ревноу Піньюф.

Старий кельнер просив їх змилюватися над ним. Він був у поганих стосунках з патроном. Якщо гості повернуть цю пляшку, патрон скористається нагодою і вижене його з роботи... Це місце було не з кращих в Жуанвіль, але він ним дорожив. Тут недалеко в селі жила його донька з маленькою дитиною.

— Неси іншу пляшку! Нам плювати на твоїх виплодків! І хутко!

— Залиште цю пляшку! — раптом сказала ангельським голосом Клеманс. — Я буду пити вино з корком.

І з цими словами під регіт двох йолопів вона випила всю пляшку разом із шматочками корку.

І все це з усмішкою на устах!

А коли через кілька годин їхній човен перекинувся, обидва хлопці втопились. Урятувалася тільки Клеманс... завдяки тому, що проковтнула шматочки корку і це значно зменшило її вагу.

Вона вийшла заміж за свого рятівника, гарного юнака з хорошої родини.

З французької переклав
Юрій ЛАВРОВ

